

13. juni 2022
MIM 65-22

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Om Kommissionens forslag til Europa-Parlamentet og Rådet om en revidering af direktiv 2010/75/EU vedrørende industrielle emissioner samt direktiv 1999/31/EC vedrørende deponering.

KOM (2022) 156

Resumé

Kommissionen har fremsat et forslag til revidering af direktiv 2010/75/EU vedrørende industrielle emissioner (IE-Direktivet) samt direktiv 1999/31/EC vedrørende deponering. Forslaget har til formål at reducere agroindustrielle anlægs miljøskadelige forurening gennem en modernisering af direktivet i overensstemmelse med EU's Grønne Pagt, der bl.a. har et mål om et forureningsfrit miljø i 2050. Forslaget omfatter kraftværker, raffinaderier, affaldsbehandling, affaldsforbrænding, produktion af metaller, cement, glas, kemikalier, papirmasse og papir, føde- og drikkevarer, mælk samt intensivt opdræt af kvæg, fjerkræ og svin. Forslaget indeholder en række nye forpligtelser til operatører af agroindustrielle anlæg, herunder pligt til at have et miljøledelsessystem, harmonisering af emissionsudledning gennem fastsættelsen af lavest mulige emissionsgrænseværdier i miljøgodkendelser samt fremme af offentlighedens adgang til information om anlæggenes miljøpræstationer. Husdyr omfattes dog ikke fuldt ud af disse regler, idet husdyrbrug med forslaget får sit eget kapitel, hvor kvægbedrifter for første gang er omfattet, en lavere tærskel for dyrenheder fastsættes, så flere husdyrbrug inkluderes og en forenklet godkendelsesproces forventes implementeret. Endeligt vil Kommissionen etablere et nyt innovationscenter til fremme af innovative teknikker og krav om, at virksomhederne fra 2030 skal have udarbejdet en transformationsplan med fokus på mål for ressourceeffektivitet, cirkulær økonomi, dekarbonisering og energieffektivitet. Forslaget vil potentielt have konsekvenser for lovgivning inden for miljø, fødevarer, erhverv, samt klima-, energi- og forsyningsområdet. Forslaget forventes at have statsfinansielle og erhvervsøkonomiske konsekvenser. Regeringen ser Kommissionens forslag som et godt udgangspunkt med henblik på at hente store miljøgevinster, understøtte en bæredygtig og ressourceeffektiv produktion og bidrage til regeringens 2030-målsætning om 70 pct. reduktion i udledningen af drivhusgasser. Forslaget vil endvidere bidrage til lige konkurrencevilkår for brancher omfattet af direktivet. Regeringen ser positivt på udvidelsen af direktivet, transformationsplanernes inkorporering af andre vigtige hensyn og ønsker en effektiv og hurtig implementering.

Baggrund

Kommissionens har ved KOM (2022) 156 den 5. april 2022 fremlagt forslag til Europa-Parlamentet og Rådet om en revidering af direktiv 2010/75/EU vedrørende industrielle emissioner samt Rådets direktiv 1999/31/EC fra den 26. april 1999 vedrørende deponering. Forslaget er modtaget i dansk sprogudgave den 28. april 2022.

Direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner ("IED") regulerer miljøvirkningerne af ca. 52.000 af Europas store industrianlæg og husdyrbrug ("agroindustrielle anlæg") med høj forureningspotentiale på en integreret måde for hver enkelt sektor. Der er ca. 2.400 danske agroindustrielle anlæg, der er omfattet af det nuværende IE-direktiv. Af de 2400 er 1750 husdyrbrug (svine og fjerkræ), mens de resterende 650 er industrivirksomheder. Direktivet dækker alle relevante forurenende stoffer, der kan udledes fra agroindustrielle anlæg, som påvirker menneskers sundhed og miljøet. Anlæg, der reguleres af det nuværende direktiv, tegner sig for ca. 20 pct. af EU's samlede emissioner af forurenende stoffer til luft, for ca. 20 pct. af EU's samlede emissioner af forurenende stoffer til vand og for ca. 40 pct. EU's samlede af drivhusgasemissioner. Aktiviteter, der reguleres af IED, omfatter kraftværker, raffinaderier, affaldsbehandling, affaldsforbrændingsanlæg, produktion af metaller, cement, glas, kemikalier, papirmasse og papir, føde- og drikkevarer samt intensivt opdræt af fjerkræ eller svin.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 192, stk. 1, og skal derfor vedtages af Rådet med et kvalificeret flertal efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Formål og indhold

Kommissionens forslag har til formål at reducere agroindustrielle anlægs miljøskadelige forurening gennem en modernisering af direktivet, i overensstemmelse med EU's Grønne Pagt, der bl.a. har et mål om at opnå et forureningsfrit miljø i 2050.

Forslaget har således baggrund i EU's *Grønne Pagt* om fremme af et forureningsfrit og ikke-giftigt miljø, energieffektivitet og cirkulær økonomi og er en integreret del af den *industrielle strategi for Europa (2020)*. Forslaget fremhæves endvidere for at bidrage til EU's *kemikalie strategi for bæredygtighed (2020)* og handlingsplanen for *nulforurening (2021)*. Af andre særligt relevante politikker skal nævnes *metanstrategien (2020)*, *klimatilpasningsstrategien (2021)*, *biodiversitetsstrategien (2020)* og *"Fra jord til bord"-strategien (2020)*, samt fastsatte mål i FN's *Bæredygtigheds Agenda for 2030*.

Det er centralt for forslaget, at det bygger videre på erfaringerne fra Kommissionens evaluering af direktivet i 2020¹, der har identificeret et behov for en modernisering, på baggrund af følgende områder:

¹ [EUR-Lex - 52020SC0181 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

- Effektivitet: utilstrækkelig og inkonsekvent gennemførelse af emissionsgrænser for luft- og vandforurenende stoffer. Manglende transparens og adgang til informationer om anlæggenes godkendelser, præstationsniveauer samt dispensationer.
- Innovation: suboptimalt fokus på omstillingen af den europæiske industri gennem nye innovative teknologier.
- Ressourceudnyttelse og kemikalier: begrænset bidrag til resourceeffektivitet, den cirkulære økonomi, anvendelsen af mindre giftige kemikalier.
- De karbonisering: Usammenhængende og begrænset bidrag til reduktion af drivhusgasemissioner
- Sektorspecifikt anvendelsesområde: For få forurenende agroindustrielle anlæg er omfattet. Det skal udvides, navnlig inden for husdyrproduktion og visse udvindingsaktiviteter.

Forslaget har således til formål at imødekomme disse problemstillinger, så direktivet kan opnå dets fulde potentiale i nedbringelsen af forurenende stoffers emissioner samt sikringen af konkurrencedygtige vilkår for de agroindustrielle anlæg i Europa. De vigtigste forslag til ændringer i direktivet præsenteres herunder:

Effektivitet

Forslaget lægger op til at medlemslandene i højere grad skal sikre ensartet udmøntning af krav til anlæggene, for at bidrage til en tilfredsstillende reduktion i udledninger til miljøet og lige konkurrencevilkår. Kommissionen har opgjort, at op mod 80 % af de fastsatte emissionsgrænseværdier i godkendelserne ligger på den højeste og mindst krævende værdi inden for emissionsintervallerne (BAT-AEL) fastlagt i BAT-konklusionerne, og uden at tage hensyn til et givent anlægs potentiale til at opnå lavere emissionsniveauer ved brug af BAT. Kommissionen foreslår derfor, at fastsættelse af emissionsgrænseværdier i godkendelser i stedet skal tage udgangspunkt i den laveste og mest ambitiøse ende af emissionsintervallerne fastlagt i BAT-konklusionerne og ved brug af BAT. Kommissionen ønsker i den anledning at fastsætte fælles regler for vurdering af overholdelsen af emissionsgrænseværdier fastlagt i de enkelte godkendelser og validering af måleresultater for emissioner til både luft og vand, hvor disse er baseret på BAT-konklusioner.

Kommissionen forslår, at muligheden for dispensationer fra bindende emissionsgrænser bliver skærpet. Det kræves endvidere, at når et anlæg tildeles en dispensation, skal offentligheden have kendskab til de dispensationer, der gives, da anlægget vil udlede mere end foreskrevet i BAT-konklusioner. Dispensationer fra emissionsgrænseværdier, bør desuden ikke gives, hvis det kan bringe overholdelsen af miljøkvalitetsnormer i fare.

Forslaget indfører for første gang en række krav til sanktioner og erstatning ved overtrædelse af de nationale bestemmelser, der er vedtaget i medfør af direktiv 2008/99/EF af den 19. november 2008. Bødernes størrelse beregnes ud fra princippet om, at de økonomiske fordele, der er opnået ved overtrædelsen, reelt fratages den overtrædende person. Forslaget vil på samme vis pålægge medlemslandene at sikre, at berørte personer, i tilfælde af skade på

menneskers sundhed, har ret til erstatning fra relevante fysiske eller juridiske personer, eller relevante kompetente myndigheder, der er ansvarlige for overtrædelsen.

Med forslaget introduceres yderligere krav til at fremme offentlighedens deltagelse i godkendelsesprocedurer, kontrol og tilsyn, for at styrke offentlighedens rettigheder i overensstemmelse med Aarhus Konventionen. Kommissionen foreslår derfor, at den berørte offentlighed skal have tidlig adgang samt reel mulighed for at deltage i den kompetente myndigheds udstedelse eller ajourføring af godkendelsesvilkår, det være sig ved udviklingen af ny teknologi eller miljøkvalitetstandard. Herudover fremgår krav om at alle godkendelser udstedet i henhold til direktiv 2010/75/EU, herunder et resume af selve godkendelsen og anlæggenes miljøledelsesplan, skal stilles gratis til rådighed for offentligheden på internettet og uden at begrænse adgangen til registrerede brugere.

Sektorspecifikt anvendelsesområde

Med forslaget introducerer Kommissionen et særskilt kapitel for husdyrbrug, der fastlægger særlige bestemmelser for opdræt af fjerkræ, svin og kvæg. Forslaget medfører, at husdyrbrug løftes ud af reglerne i direktivets kapitel II. Fremover omfattes de af særlige regler i kapitel VIa med særskilte regler for godkendelsesprocedurer, driftsregler, overvågning, håndhævelse, inddragelse, adgang til prøvelse etc., der afløser de tilsvarende regler i kapitel II. Med driftsreglerne lægger Kommissionen op til at fastsætte specifikke krav, som husdyranlæg skal overholde (såsom emissionsgrænseværdier, overvågningskrav, praksis for forebyggelse og afhjælpning af forurening og grænseværdier for miljøpræstationer). Der etableres et gradueret godkendelsessystem, der har til hensigt at stille differentierede/proportionelle krav til husdyrbrugene afhængigt af, om der er tale om store/små husdyrbrug, intensiv/ekstensiv/økologisk drift, samt deres placering tæt på natur og påvirkning af miljøet.

Kommissionen foreslår som noget nyt, at kvægbedrifter omfattes af direktivet. Forslaget forventes af dække 10 pct. af de største kvægbrug, der tegner sig for 41 pct. af sektorens emissioner.

Som en del af forslaget lægger Kommissionen desuden op til at sænke tærsklerne for, hvilke hhv. svine-, kvæg-, og fjerkræbrug, der er omfattet af direktivets anvendelsesområde. Fremover sættes grænsen således ved 150 dyreenheder (DE) for alle dyretyper.

Det er hensigten, at Kommissionen ved delegerede retsakter efter artikel 76 fastsætter det nærmere indhold af driftsreglerne inden for 2 år efter ikrafttræden af det nye direktiv. Herefter har medlemsstaterne 3,5 år til at implementere driftsreglerne, hvorfor den endelige implementering efter procesplanen tidligst forventes at ske i 2029-2030. Der er ikke etableret en overgangsordning, hvorfor store husdyrbrug, der i dag er omfattet af direktivet via bilag I, pkt. 6.6, vil være ureguleret i IED efter direktivet er trådt i kraft, og før driftsregler for husdyrproduktion er etableret. Endelig foreslår Kommissionen indsat en bestemmelse, der giver medlemsstaterne mulighed for at fravige grundreglen om, at anlæg omfattet af kap. V (anlæg/aktiviteter der anvender opløsningsmidler) og VIa (husdyrproduktion) skal være i besiddelse af en godkendelse og i stedet kræve, at disse anlæg registreres.

Det er dog ikke blot kvæg, Kommissionen forslår at lade omfatte af direktivet. Udvinde² af industrielle og metalliske mineraler medtages samt en række af aktiviteterne i batteriværdikæden, som ikke tidligere var inkluderet. På sådan vis sikres det, at alle faser af batteriernes livscyklus er underlagt direktivets krav. Kommissionen forventer, at 1550 til 1900 virksomheder inden for disse sektorer vil blive omfattet af IED.

Med forslaget lægger Kommissionen op til en ændring af deponeringsdirektivet 1999/31/EC, hvor det ønskes, at der fremover også skal udarbejdes BAT-konklusioner under IED for deponeringsanlæg. Deponeringsanlæg er i dag omfattet af IED, men ikke af mulighed for BAT-konklusioner.

Ressourceudnyttelse og kemikalier

Kommissionen forslår, at forstærke synergien mellem IED og EU's generelle forordning for regulering af kemikalier (REACH-forordningen) for bedre at kunne håndtere den risiko, der er forbundet med brug af kemikalier i agroindustrielle anlæg, der er omfattet af IED. På nuværende tidspunkt har det Europæiske kemikalieagentur (ECHA) intet mandat i det eksisterende direktiv. Kommissionen anbefaler derfor, at ECHA får en formel rolle i forberedelsen af 'Bedste tilgængelige teknikker reference'-dokumenter (BREF), da en sådan inklusion kan facilitere inkorporeringen af kemikalier i godkendelsesprocedurerne for IED-omfattede agroindustrielle anlæg.

Kommissionen forslår endvidere, at miljøpræstationer, fastlagt i BAT-konklusioner for forbrugs- og ressourceeffektivitetsniveauer, herunder anvendelse af vand, energi og genanvendte materialer, skal være bindende og indarbejdes i de enkelte anlægs godkendelser. Kommissionen foreslår desuden en harmonisering mellem IED og Europæisk Register over Udledning og Overførsel af forureningsstoffer (E-PRTR-forordningen) i og med, at listen over stoffer, der skal overvejes ifm. en miljøgodkendelse af et anlæg, bliver identisk med de stoffer, der skal indrapporteres i E-PRTR-forordningen.

Dekarbonisering

Kommissionen foreslår med revideringen at fremme synergier i anvendelsen af og investering i teknologier, der forebygger eller reducerer bl.a. miljøforurening og drivhusgasemissioner. En revision af synergien mellem IED og EU's kvotehandelssystem forventes udført i 2028, hvilket vil skabe grundlag for en optimering af synergier mellem dekarbonisering, cirkulær økonomi, ressourceeffektivitet m.v. i BAT-konklusionerne fra 2030. Med forslaget vil minimumsniveauer for energieffektivitet, der fastsættes i BAT-konklusioner, blive bindende grænser i godkendelserne, hvilket kan maksimere energieffektivitet og reducere energiforbruget.

Kommissionens forslag indeholder ikke en tydelig inddragelse af drivhusgasser på linje med miljøforurenede stoffer. Kommissionen forventer dog, at inkluderingen af kvæg samt den nedsatte grænse for, hvilke dyretyper der er omfattet af direktivet, vil medføre en større

² Begrebet 'udvinde' forstås som 'extraction' og ikke 'quarrying' jf. KOM impact assesment part I/V

reduktion af metan- og ammoniakemissioner, men det er uklart, hvad der ligger til grund for denne antagelse.

Innovation

Forslaget fokuserer på behovet for fremme af forskning, innovation og investeringer i nye teknologier, der kan styrke Europas industrielle konkurrenceevne og facilitere et skift mod en mere bæredygtig industri gennem reduktion af forurenende stoffers emissioner og drivhusgasser fra anlæg. I forslaget vil frontløbere, der er villige til at implementere nye teknologier, have mulighed for at få dispensation fra de fastsatte emissionsgrænseværdier samt tilsvarende parametre og tekniske foranstaltninger i op til to år.

Forslaget indeholder endvidere et ønske om etableringen af *Innovation Center for Industrial Transformation and Emissions (INCITE)*. Centeret skal støtte den innovative transformation af industrielle anlæg gennem indsamling og analyse af information om innovative teknologier, herunder give et overblik over udviklingen af selv samme og løbende offentliggøre undersøgelsesresultater. Centeret vil være en del af Kommissionens Joint Research Center i Sevilla.

Med forslaget lægges der op til, at visse berørte industrielle anlæg skal have udfærdiget en omstillingsplan (transformation plan), der lever op til kravene fra Direktiv 2013/34/EU vedrørende bæredygtighedsrapportering inden den 30. juni 2030. Omstillingsplanen foreslås at være en del af anlæggenes miljøledelsessystem. Omstillingsplanerne skal indeholde oplysninger om, hvordan anlægget vil omstille sig i perioden 2030-2050 med henblik på at bidrage til udviklingen af en bæredygtig, ren, cirkulær og klimaneutral økonomi. Omstillingsplanernes dokumenter angives til at være af indikativ karakter og skal offentliggøres, så forøget transparens for offentligheden imødekommes. Kommissionen skal inden den 30. juni 2028 have vedtaget en implementeringsretsakt, der fastsætter formatet for omstillingsplanerne. Dette gælder efter forslaget dog tilsyneladende ikke husdyrproduktion.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets (EP) udtalelse foreligger endnu ikke. Europa-Parlamentet har dog gennem flere ikke-lovgivningsmæssige resolutioner givet udtryk for deres holdninger.

I marts 2021, vedtog Parlamentet en resolution i forbindelse med implementeringen af Ambient Air Quality Direktiv 2008/50/EC og 2004/107/EC (AAQDs). Resolution indeholder bl.a. en lang række anbefalinger til indhold i direktivet, herunder inklusion af ammoniak i emissionskategorien, mere restriktive krav til industrielle anlægs emissionsudledninger og en større grad af offentlig tilgængelighed. Endvidere udtrykte EP en bekymring for, at nye industrielle anlægs kapacitet bevidst etableres lige under IED grænseværdier. En måned efter vedtog EP endnu en resolution, hvor de opfordrede Kommissionen til at adressere alle jordforureningskilder i revideringen af IED.

Europa-Parlamentets Miljøudvalg har den 1. april 2022 udsendt en pressemeddelelse, hvor de konkluderer, at forslaget indeholder signifikante forbedringer, men flere steder er der behov for forbedringer.

Nærhedsprincippet

Kommissionens forslag omhandler reduktion af agroindustrielle anlægs forurening i miljøet. Da formålet med forslaget vedrører grænseoverskridende forurening, særligt til luft og vand, vurderes forslaget at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet, da det enkelte medlemsland ikke alene kan sikre et højt niveau af miljøbeskyttelse og kvalitet. Endvidere er driften af den enkelte agroindustrielle anlæg tæt forbundet til det enkelte medlemslands marked. Da formålet med forslaget blandt andet er, at der ikke bør skabes uhensigtsmæssigt forskelligartede konkurrencevilkår i medlemsstaterne, vurderes det, at reguleringen bør ske gennem vedtagelse af fælles EU-lovgivning for at sikre et højt niveau af miljøbeskyttelse samt beskyttelse af menneskers sundhed.

Regeringen er enig i Kommissionens betragtninger, herunder at fælles regler på EU-plan er nødvendige for at adressere EU's fodaftryk i forhold til forurening af mennesker og miljø på en koordineret og harmoniseret måde gennem lige vilkår og fælles standarder for agroindustrielle anlæg. Regeringen er derfor enig i Kommissionens vurdering af, at ændringerne er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Direktiv 2010/75/EU af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv vedrørende agroindustrielle emissioner samt Rådets direktiv 1999/31/EC fra den 26. april 1999 vedrørende deponering er implementeret i dansk lovgivning ved ændring af miljøbeskyttelsesloven og jordforureningsloven i lov nr. 446 af 23. maj 2012, i bekendtgørelse nr. 2080 af 15. november 2021 om godkendelse af listevirksomheder, i bekendtgørelse nr. 1536 af 9. december 2019 om miljøtilsyn, samt i bekendtgørelse nr. 1393 af 24. juni 2021 om spildevand.

IED er desuden implementeret i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (husdyrbrugloven), som bl.a. er udmøntet i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen).

Konsekvenser

Generelt om konsekvensvurderingerne bemærkes, at der er tale om foreløbige vurderinger. Folketinget vil senere blive oplyst om regeringens mere konsoliderede vurderinger af forslagets konsekvenser.

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget vil potentielt have lovgivningsmæssige konsekvenser inden for lovgivning af miljø, fødevarer, erhverv samt klima-, energi- og forsyningsområdet. En vedtagelse af forslaget kan medføre behov for tilpasning af dansk lovgivning, herunder bl.a. for miljøbeskyttelsesloven, der regulerer danske virksomheders udledning af forurenende stoffer.

Affald til jordbrugsformål

Forslaget kan få betydning for den danske regulering og anvendelse af affald til jordbrugsformål. Det er uklart, hvorvidt direktivets emissionsgrænseværdier for affald, der skal udbringes, også omfatter indholdsstoffer i organisk affald.

Husdyrreguleringen

Forslaget forventes at medføre behov for tilpasning af husdyrbrugloven, herunder især fordi der foretages væsentlige ændringer af direktivet for så vidt angår reguleringen af husdyr. Der lægges med forslaget op til, at der skal udarbejdes nye driftsforskrifter ved delegerede retsakter, som vil være hovedelementet i den nye godkendelsesordning. Det er uklart, hvorledes husdyrbrug, der i dag er omfattet af IED bilag I, er reguleret, indtil disse forskrifter er på plads.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget forventes at have statsfinansielle og erhvervsøkonomiske konsekvenser. Der er iværksat et arbejde med henblik på at kunne fremlægge en vurdering af forslagets statsfinansielle, erhvervsøkonomiske og administrative konsekvenser. Når dette arbejde er tilvejebragt, vil Folketinget blive orienteret herom.

Det bemærkes, at afledte nationale udgifter som følge af EU-retsakter holdes inden for de berørte ministeriers eksisterende bevillinger, *jf. budgetvejledningens pkt. 2.4.1.*

Konsekvenser for beskyttelsesniveauet

Forslaget skønnes at have en positiv virkning på beskyttelsesniveauet i Danmark og EU. Det skal dog bemærkes, at for så vidt angår husdyrsektoren, er det på nuværende tidspunkt ikke muligt at afklare, hvilke konsekvenser forslaget vil medføre for beskyttelsesniveauet.

Høring

Forslaget har været sendt i høring i EU Miljø-specialudvalget, hvor der er indkommet følgende høringssvar:

DANVA er generelt positive over for det bredere perspektiv på reducere af forurenende stoffer, men understreger behov for at dokumentation og indberetninger holdes på et nødvendigt minimum og dobbeltregistrering undgås. DANVA støtter op om krav til miljøansvar i tilfælde af en hændelse eller ulykke, der væsentligt påvirker menneskers sundhed eller miljøet. I forlængelse heraf støtter DANVA behovet for at pålægge operatører forpligtigelse til grænseoverskridende informering og samarbejde ved situationer, hvor der er risiko for negative konsekvenser på tværs af grænser.

DANVA er positive over for krav om omlægninger til en mere bæredygtig drift gennem transformationsplanerne. Dog har de forbehold i henhold til tidsrammen, der er for uambitiøs. Samtidig vurderes det nødvendigt med en konkretisering af begreberne "*clean, circular and climate neutral economy*", og en udspecificering af retningslinjerne for opnåelse af disse mål. Endvidere skal de nye krav om miljøledelsessystemer knyttes op på transformationsplanerne for at undgå dobbeltarbejde. De påpeger i den anledning at test af nye teknologier, herunder udvidelse af tidsrammen for afvigelse fra BAT-krav ikke må have negative konsekvenser for rensesanlæg.

DANVA er positive over for de specificerede krav om, at der skal tages hensyn til vandselskabers renseanlæg i tilslutningstilladelser. DANVAs holdning er, at miljøfarlige stoffers spredning i miljøet i udgangspunktet skal reduceres gennem kildekontrol og udfasning. I de tilfælde, hvor begrænsningen af stoffer ikke er muligt ved hjælp af kildekontrol og udfasning, bør tilslutningstilladelser for stoffers tilledning til renseanlæg tage hensyn til renseanlæggets dimensionering og kapacitet i forhold til at rense for specifikke miljøfarlige stoffer. Typiske biologiske renseanlæg er i dag ikke dimensioneret til at rense for miljøfarlige stoffer. Hertil fremhæver de, at renseanlæg ikke er forurenere, men udgør en potentiel spredningsvej for miljøfarlige stoffer, der ikke omsættes i renseanlæg.

Greenpeace ser med stor bekymring på den nye undtagelse, som giver medlemslande mulighed for at fravige grundreglen om, at industrieanlæg skal opnå en godkendelse, og i stedet blot kræve, at disse anlæg skal registreres. Greenpeace mener, at forslaget vil føre til en betydelig svækkelse af beskyttelsen af miljø, natur, klima samt lokalsamfunds sundhed og livskvalitet, idet en sådan undtagelse de facto vil svare til at udelukke industrielle svine-, fjerkræ- og kvægbedrifter fra direktivets anvendelsesområde.

Greenpeace ser herudover med stor bekymring på den del af Kommissionens forslag om, at industrielle svine-, fjerkræ- og kvægbedrifter fremover omfattes af en mindre omfattende godkendelsessystem, idet der kun er angivet et minimum af elementer, der skal indgå (anlæggets aktiviteter, dyretype, kapaciteten, kilderne til emissioner, deres art og forudsigelige emissioner). Greenpeace mener, at de pågældende bedrifter bør være forpligtet til at opnå en grundig tilladelse, der som minimum inkluderer alle elementer, der i dag er en del af de påkrævede tilladelser.

Greenpeace mener endvidere, at de forhold, der kan udløse en suspendering af bedrifternes aktiviteter (betydelig forringelse af lokale luft-, vand- eller jordforhold eller væsentlig risiko for menneskers sundhed), bør strammes op og yderligere specificeres for at garantere retssikkerheden og undgå smuthuller.

Greenpeace mener desuden, at tidsrammen for implementeringen af forslaget er helt uforsvarlig og skal skæres væsentligt ned. Hertil bemærker Greenpeace, at driftsreglerne, der fastsætter de specifikke krav, som industrielle bedrifter skal overholde og som fastsættes ved delegerede retsakter skal fastsættes inden for 2 år efter ikrafttrædelsen af det nye direktiv. Medlemsstaterne har herefter 3,5 år til at sikre, at alle husdyranlæggene er i overensstemmelse med driftsreglerne. Med andre ord vil industrielle bedrifter være underlagt de specifikke krav, der er indeholdt i tilladelserne, 5,5 år efter ikrafttræden af det foreslåede direktiv, dvs. først 7 år fra nu.

Greenpeace mener endelig, at tærsklen, der udløser anvendelsen af det fremtidige direktiv, skal sænkes fra 150 til 100 dyreenheder. Greenpeace begrundes ønsket i, at der i et lækket udkast, der cirkulerede et par dage før offentliggørelsen af forslaget, fremgik en tærskel på 100 dyreenheder, hvilket estimeres at have en betydeligt højere effekt for menneskers sundhed. Greenpeace mener ikke på nogen måde, at det kan retfærdiggøres at "miste" fordele for menneskers sundhed til en værdi af 1,8 milliarder euro.

Dansk Industri (DI) hilser intentionerne i forslaget velkomment, men bemærker en stor detaljeringsgrad i revideringen af direktivet på både det tekniske og juridiske niveau, hvilket kan overskygge formålet med forslaget. Detaljeringsgraden i direktivets forslåede regler, ser DI som medførende en række udfordringer og kan resultere i at subsidiariteten overskrides, da der ikke efterflader meget plads til medlemslandenes mulighed for at tilpasse EU-reglerne til nationale regler. DI mener derfor at forslagets detaljeringsgrad reduceres, så der efterlades mere frihed og fleksibilitet til indfrielse af direktivets mål. Det er vigtigt, at rapporteringskravene leder til miljømæssige forbedringer og ikke blot administrative omkostninger. DI påpeger endvidere at den udbredelse anvendelse af delegerede retsakter til indførsel af nye regler i direktivet, kan få store erhvervsmæssige konsekvenser, som ikke kun er af ren teknisk karakter. DI finder derfor at de delegerede retsakter kun anvendes ved rent tekniske anliggender.

DI ser desuden gerne at formålet med ressourceeffektivitet i produktionen ikke forsvinder i en diskussionen af strikse reguleringer. DI mener derfor, at det bør være initiativer, som fremmer og understøtter, men ikke regelsætter ressourceeffektivitet, der bør være grundlaget for direktivet. DI fremhæver at de mange objektive krav til rapportering og monitorering samt indførslen af miljøledelse på de omfattede virksomheder, bør opblødes og fastlægges lokalt ud fra hensynet til påvirkning af lokale miljøkvalitetsparametre. Endvidere bør der tænkes i moderne midler og digitalisering, der kan bidrage til en intelligent dataindsamling af miljødata. DI finder i den anledning et nyt innovationscenter, der kan understøtte indfrielsen af formålene med direktivet, som en god løsning, der kan bidrage til arbejdet med brug og genbrug af ressource som vand, kemikalier, energi mv. Potentielt kan etableringen af et innovationscenter understøtte eksporten af dansk miljøteknologi og danske løsninger.

DI stiller sig tvivlende over for hvorvidt forslagets øget fokus på anvendelse af 'performance-levels' i godkendelserne vil fremme en hurtigere proces i udarbejdelsen af BAT-referencedokumenter og BAT-konklusioner, der generelt er en langstrakt proces for hver sektor. DI fremhæver, at der i stedet bør være et større fokus i BAT/BREF-arbejdet på, at drivhusgasser og energieffektivitet integreres. DI mener endeligt at forslagets elementer om straf og compensation bør overføres til miljøskadedirektivet for at undgå diffusion af regler på tværs af direktiver og at inkluderingen af mineområdet under direktivet henleder til en granskning af råstofloven i relation til dansk implementering.

Dansk Offshore

Ser positivt på at upstream olie og gas som industri ikke er inkluderet under IED. Dog er IED fortsat gældende for platformenes fyringsanlæg (turbiner), som leverer strøm til processerne om bord. I henhold til artikel 13 punkt 3, finder Dansk Offshore det u hensigtsmæssigt at emissionsgrænseværdien sættes så strengt som muligt, uden at det klargøres i direktivet, hvad "normal operating conditions" er.

For Dansk Offshore er det vigtigt at pointere, at flere platforme i Nordsøen vil blive ramt på deres produktion samt forøge udledningen af olie- og kemikalieholdigt produceret vand til havmiljøet, hvis en reduktion af NOx-udledningen gennemføres. Det er derfor vigtigt, at

myndighedernes fastsættelse af en grænseværdi for NO_x skal anskue hele produktionsenheden og dennes samlede miljøpåvirkninger under et, og ikke blot det enkelte fyringsanlæg.

Endvidere anfører Dansk Offshore, at der bør være andre muligheder for afvigelse end blot omkostninger. I ovenstående eksempel, vil der være uhensigtsmæssige miljøpåvirkninger som resultat af en forøget udledning af produceret vand. Dansk Offshore finder det derfor vigtigt at kunne få tildelt en afvigelse med begrundelse i lokale miljøforhold, herunder platformens samlede miljøpåvirkning.

Landbrug & Fødevarer (L&F) byder forslaget velkomment og ser flere gode elementer, hvor der lægges op til mere gennemsigtighed og ensartede krav til godkendelser og dispensationer på tværs af EU. L&F finder det positivt, at en høj miljøbeskyttelse i hele EU sikres gennem ens regler og implementering, så der produceres på lige konkurrencevilkår. L&F finder det dog bekymrende, at virksomheder og husdyrbrug tillægges ekstra administrative byrder og rapporteringskrav, hvilket ikke vurderes værende proportionale med en bedre miljøbeskyttelse. L&F finder forslagene om brug af delegerede retsakter bekymrende. Der lægges op til brug af delegerede retsakter i meget vidt omfang, hvilket kan få store erhvervsmæssige konsekvenser.

L&F finder forslaget juridiske bindende grænseværdier for ressourceforbrug i miljøgodkendelserne uhensigtsmæssigt, da brug af vand og energi i praksis afhænger af et utal parametre. L&F fremhæver endvidere, at indførslen af flere målekrave i BAT-konklusionerne giver store administrative byrder uden reel miljøeffekt og efterspørger derfor dispensering fra frekvens af målingerne eller godkendelse af alternative metoder til målinger.

L&F finder det positivt at der skabe større transparens om godkendelser, men hæfter sig ved, at forhold om fortrolige oplysninger skal respekteres. Forslaget inkluderer endvidere et obligatorisk krav om miljøledelse, hvilket er positivt, da en fælles ramme om miljøledelse med fokus på de væsentligste miljøparametre er en god ide i forhold til at lade miljøledelsen udvikle sig over tid i BREF-dokumenterne. På den anden side må BREFernes administrative byrder overvejes i henhold til den miljømæssige virkning.

L&F ser positivt på, at der med forslaget forsøges at lave et mere forenklet godkendelsesregime ved at udskille husdyrbrug i sit eget kapitel. L&F kan dog ikke bakke op om fremgangsmåden via delegerede retsakter, som L&F mener er for vidtgående og uigennemskuelige.

L&F ser positivt på forslaget om nye skærpede godkendelsesgrænser for husdyrbrug, da disse husdyrbrug i forvejen er omfattet af danske regler om miljøgodkendelse. L&F ser derfor muligheder i mere ensartede regler på tværs af EU i form af mere lige konkurrence. L&F ser dog med bekymring på den nye undtagelse, som giver medlemslande mulighed for at fravige grundreglen om, at industrianlæg skal opnå en godkendelse, og i stedet blot kræve, at disse anlæg skal registreres. L&F kan ikke bakke op om ændringerne for husdyrbrug, såfremt det stadig bliver muligt for medlemslandene at undtage husdyrbrug fra at være i besiddelse af en godkendelse.

L&F mener også, at der med forslaget ikke sikres en tilstrækkelig sikkerhed for, at direktivet implementeres ens imellem medlemslandene. Således er der stor usikkerhed omkring fortolkningen af grænsen for, hvornår man er omfattet på de 150 LSU (Livestock Units). F.eks. henvises til en ikke fyldstgørende tabel for omregningsfaktorer til LSU for de forskellige dyretyper i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) Nr. 808/2014 af 17. juli 2014 vedr. landdistriktsperioden 2013-2021, som kan tolkes i mange retninger.

L&F finder det svært at gennemskue, hvilken regulering husdyrbrug vil være underlagt i fremtiden med den foreslåede direktivtekst, men noterer med tilfredshed, at forslaget fx lægger op til, at der skal anvendes BAT ved udspretningspraksis. L&F bemærker i den forbindelse, at man flere gange har opfordret til, at Danmark stillede forslag om et direkte forbud mod bredspredning af husdyrgødning i EU for på den måde at minimere udledning af ammoniak til luften og depositionen af ammoniak fra udenlandske kilder i Danmark. Dette vil samtidig være et vigtigt bidrag til den cirkulære økonomi (recirkulering af næringsstofferne) og kunne erstatte handelsgødning, som er meget energikrævende at fremstille. I Danmark har der været forbud mod bredspredning af husdyrgødning siden 2003.

Generelle forventning til andre landes holdninger

Overordnet er forslaget blevet budt velkommen af EU's medlemsstater ved de indledende præsentationer af Kommissionen i rådsarbejdsgruppemøder. Der foreligger endnu ingen substantielle officielle udmeldinger om forslaget.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens forslag velkomment, da man finder det væsentligt, at der sker en reduktion i den negative påvirkning af miljø og klima fra industrielle anlæg. Kommissionens forslag vil kunne bidrage til regeringens mål om at reducere udledningen af drivhusgasser i 2030 med 70 pct. i forhold til niveauet i 1990, miljø- og klimagevinster samt understøtte bæredygtig produktion. Regeringen finder, at dette sker mest effektivt gennem vedtagelse af fælles EU-lovgivning, der kan sikre lige konkurrencevilkår på det fælles marked.

Regeringen er positiv i forhold til at innovation, som drivkraft for en bæredygtig omlægning af industrielle anlæg, tillægges et stort fokus i direktivet, samt at kommissionen indtænker ressourceeffektivitet, cirkulær økonomi, dekarbonisering og energieffektivitet i fremtidens BAT-konklusioner. Regeringen finder denne udvikling positiv og ønsker at forslaget i endnu højere grad forpligter EU-landene til at sikre krav om drivhusgasreduktioner på et bestemt niveau, og at processen med transformationsplanerne fremrykkes. Endvidere ønsker regeringen, at husdyrbrug også omfattes af pligt til at udarbejde transformationsplaner.

Regeringen ser positivt på kommissionens forslag om at effektivisere lovgivningen. Gennem skærpede kriterier og en harmonisering af mere restriktive emissionsgrænseværdier, kan der dannes grundlag for store miljøgevinster og lige konkurrencevilkår. For at kunne sikre den mest hensigtsmæssige implementering, er der behov for en vis fleksibilitet. Regeringen ser det samtidigt som nødvendigt, at der sker en modernisering af processen for udarbejdelse af BAT-konklusioner mhp. at kunne levere det rette kvalitetsniveau ved nye bindende krav til ressourceeffektivitet og andre vægtige hensyn, herunder dekarbonisering. Forslaget har

endvidere til hensigt at fremme offentlighedens deltagelse og adgang til informationer om anlæggenes miljøpræsentationer, hvilket regeringen støtter op om.

Regeringen er overordnet set positiv over for det øgede fokus på kemikalier og sammenspillet med REACH-forordningen. En integration af ECHA i forberedelsen af BAT-konklusioner og BREF-dokumenter kan skabe grobund for at reducere kemikalieforureningen. REACH-direktivet udsteder ingen grænseværdier for udledninger, miljøkvalitetsstander eller specificeret krav til risikoledeelse, hvorfor IED kan fungere komplementært og bidrage til en mere sikker regulering.

Regeringen er positiv over for udvidelsen af direktivet. Inkluderingen af kvægbedrifter, en lavere tærskel for dyreenheder så flere husdyrbrug omfattes, og en forsimpning af godkendelsesprocessen er alle elementer, der bidrager til mindre miljøskadelig forurening. Fremgangsmåden for bestemmelsen og implementeringen af udvidelsen af direktivet gennem delegerede retsakter kan være acceptabel, så længe det ikke lemper på de eksisterende danske standarder, der er kendetegnende ved et højt miljøbeskyttelsesniveau.

Det er vigtigt for regeringen, at der i direktivet foretages en præcis afgrænsning af anvendelsesområdet for de delegerede retsakter. I den forbindelse vurderes det, at indholdet af driftsforskrifterne umiddelbart vil få meget væsentlig betydning for den fremtidige ordning for husdyrproduktion. Regeringen finder det endvidere vigtigt at sikre, at der ikke skabes meget vidtrækkende muligheder for at fravige direktivets anvendelsesområde gennem undtagelsesbestemmelsen om bl.a. husdyrproduktion. Regeringen ønsker en effektiv og hurtig implementering med en passende overgangsperiode, hvori der er sikret lige konkurrencevilkår.

Regeringen er slutteligt ved at undersøge, om inkluderingen af minedrift kan være relevant for den danske råstofindustri. Regeringens endelige stillingtagen vil muligvis blive justeret på baggrund af en nærmere vurdering af forslagets økonomiske, administrative, juridiske og miljømæssige konsekvenser.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.